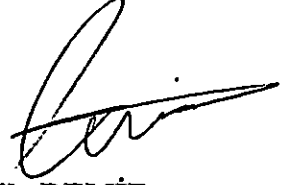

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de derinleşen ekonomik krizin, işsizliğin ve hayat pahalılığının kadınlar üzerindeki etkilerinin araştırılması ve kadın yoksulluğuna neden olan faktörlerin belirlenerek, alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Nejla DEMİR

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE

Kadın ve erkekler arası toplumsal cinsiyet eşitsizliğine bağlı olarak oluşan yapısal eşitsizlikler, kadınların toplumun daha yoksul kesimlerini oluşturmalarına neden olmaktadır. Kız çocukları dünyaya geldikleri andan itibaren kaynaklara erkek çocuklara göre daha kısıtlı ve az erişebilmektedir. Yapılan birçok araştırmada, beslenmeden, eğitim ve sağlık harcamalarına kadar kız çocukları için ayrılan kaynakların erkek çocuklarına göre daha az olduğu ortaya çıkmıştır.

Öte yandan, tarih boyunca, küresel sömürü sistemi kapitalizm tarafından en çok kadın emeği sömürülürken, en yoksullar yine hep kadınlar olmuştur. Kapitalizm, doğası gereği çok küçük bir kesimi zenginleştirirken bir kesimi de gittikçe derinleşen bir yoksulluğa hapsedmektedir. Ve yine bu tablo içerisinde dünya genelinde kadın yoksulların sayısı erkeklere kıyasla daha hızlı artmaktadır. Yoksulluğun derecesi ve biçimi zamana ve coğrafyaya göre farklılık göstermektedir. Ancak en çok kadınların yoksullaştığı gerçeği hiçbir koşulda değişmemektedir.

Emperyalist güçlerin paylaşım savaşları, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine bağlı olarak sanki doğal sorumluluğuymuş gibi kadınların sırtına yüklenen ev ve bakım emeği, nafaka hakkına yönelik saldırılar, sosyal güvenceden ve emeklilik haklarından yoksunluk, işsizlik, esnek, kuralsız kayıt dışı çalışma, mobbing, karar mekanizmalarına ve örgütlenme olanaklarına erişememe ve daha birçok cinsiyetçi ve eşitsiz koşullar kadın yoksulluğunu derinleştiren nedenlerden sadece birkaçıdır.

Kadın yoksulluğuna dair ortaya çıkan küresel tablonun nedenlerine bakıldığında, kadın yoksulluğunun erkek egemen iktidarların politik tercihlerinin bir sonucu olarak açığa çıktığını görülmektedir.

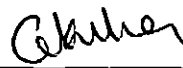
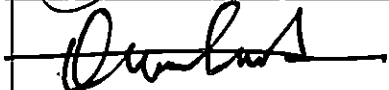
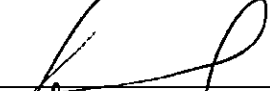
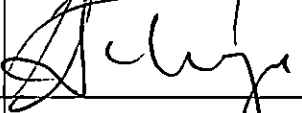
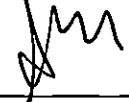
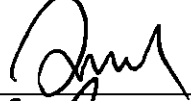
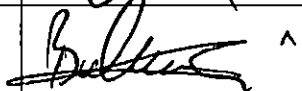
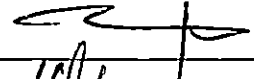
Ekonomik alanda hâlihazırda dünyadaki en büyük toplumsal cinsiyet uçurumlarına sahip olan Türkiye’de, son dönemlerde daha da derinleşen ekonomik kriz sonucu açığa çıkan veriler, bu uçurumların kadınlar aleyhine giderek daha da büyüdüğünü göstermektedir.

16 Temmuz 2023 itibariyle motorin, benzin ve oto gazın ÖTV’si üç kat artmış, temel tüketim maddelerine yapılan KDV ve zamlar adeta arşa çıkmış, başta kadınlar olmak üzere halkın alım gücü tamamen tükenme seviyesine gerilemiştir. Artan zamlarla derinleşen yoksulluktan en büyük payı yine kadınlar almıştır. Döviz kurlarındaki sert yükseliş ile marketlerdeki tüm raflara fahiş zamlar gelirken, kadınların temel gıda ve hijyenik petlere erişiminin olanakları her zamandakinden daha fazla zayıflamıştır.

Kadınların ülke genelindeki bu yoksulluk döngüsünden daha fazla etkilendiği gerçekliğinden hareketle, kadınları yoksulluğa mahkûm ederek kamusal yaşamdan soyutlayıp erkeğe ve sisteme bağımlılığı kılmak isteyen kimi anlayışlar tarafından nafaka hakkının ve 6284 sayılı yasanın hedef haline getirilmesi kabul edilemezdir. Bu açıdan kadınları daha da yoksullaştıracak politikaların önüne geçilerek, ülkedeki kadın yoksulluğunun tüm boyutlarıyla ele alınması bir zorunluluktur. Kadınların istihdamının artırılarak çalışma yaşamına eşit ve özgür koşullarda katılması için Meclis’in acilen sorumluluk alması gerekmektedir. DİSK-AR tarafından paylaşılan son raporda da belirtildiği gibi her kadından sadece 19’unun kayıtlı ve tam zamanlı çalışıyor olması, genç kadın işsizliğinin yüzde 49.9 seviyesine dayanması bu parlamentonun acil çözüm üretmesi gereken hususların başında gelmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)’in paylaştığı verilerde yoksulluk kadın ve erkek olarak ayrıştırılmamaktadır. Genel yoksulluk verilerinde bireyler hane içinde eritilmektedir. Oysa kadınların, yoksulluğu erkeklerden farklı biçimlerde yaşadığı son dönem yapılan araştırmalarda ortaya konmaktadır. Bu nedenle yoksulluğa ilişkin cinsiyete göre ayrıştırılmış verilerin oluşturulması bu alanda sağlıklı politikalar geliştirilmesi için büyük önem taşımaktadır.

Yasama organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin de yoksulluğa ilişkin sağlıklı bir politika geliştirebilmesi için öncelikle Türkiye’de kadın yoksulluğunun araştırılması ve kadın yoksulluğuna neden olan faktörlerin belirlenerek alınacak önlemlerin saptanması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurması aciliyet taşımaktadır.

1	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
2	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	KARS	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	